ANUL III 15 Ianuarie 1926 No. 1

MONITORUL
Uniunei Orașelor din România

Organ Oficial al Asociației Comunelor Urbane

Apare lunar sub conducerea Biuroului Central al Uniunei Orașelor

ABONAMENTUL Pe an: 240 Lei	REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA la Secretariatul General al Primăriei Capitalei, Str. Sf. Vineri — — — — București — — — —	ABONAMENTUL Pe an: 240 Lei

SUMARUL:

1. *Dr. W. Goritz* Primar Sibiu. — Memoriu în chestiunea concordării și asimilării funcțiilor în adm. comunale.
2. *Ing. C. Sfințescu.* — Chestiuni edilitare la expoziția de comunicații din München.
3. Informațiuni din străinătate.

~~D-sale~~

~~D-lui Primar al Orașului~~

Academia Română

BUCUREȘTI

TIPOGRAFIA ION C. VĂCĂRESCU, STR. UMBREI, 4

1926

www.dacoromanica.ro

MEMORIU

In chestia concordării şi asimilării funcţiilor, funcţionarilor şi salariilor din administraţia comunală în baza textelor de legi existente şi în vederea bugetului anului 1926

I

Texte de legi:

1. *Art. 16* din «*Statutul funcţionarilor publici*» alin. 1 sună: «Funcţionarii au dreptul» la salarii corespunzător *gradului* sau «*funcţiunii*» ce o ocupă (art. 36 regulament).

2. *Art. 34 alin. 2* din Statut: «In administraţiile centrale funcţiunile după grad se succed astfel: Director general, Subdirector general, Director, Subdirector, Şef de serviciu, Şef de birou Subşef de birou, Impiegat, Impiegat stagiar.

3. *Dtto alin. 5*: Denumirea funcţiunilor administrative din serviciile exterioare şi *admin. locale* va fi determinată prin legile de organizare ale fiecărei autorităţi, adoptându-se denumirile şi *echivalându-se*,—pe cât posibil—cu cele fixate pentru administraţiile centrale.

4. *Art. 66 alin. 1* din Statut: *Autorităţile publice* cu ocazia punerii în *concordanţă* a legilor de organizare cu prezentul Statut sunt datoare să fixeze numărul şi felul funcţiuniilor ce trebue să intre în compunerea fiecărui serviciu, astfel ca o direcţie generală să cuprindă mai multe direcţii, o direcţie mai multe servicii, potrivit nevoilor şi importanţei ce au. (Art. 121 din regulament).

5. *Art. 3 din regulamentul legii* «Statul funcţionariilor»: «Nici un fel de funcţiune *nu poate* fi creiată sau *desfiinţată* pe cale bugetară, ci numai prin lege de organizare sau prin o lege specială. Prin buget *nu se pot suprima* posturi ocupate de funcţionari administrativi definitivi».

6. *Art. 69 din regulament alin. 5* «.... toate funcţiunile de administraţie se incadrează în nouă grade, cuprinzând 21 clase». (Vezi şema din regulament).

7. *Dtto alin. 1*: «.... gradele corespund funcţiunilor».

8. *Art. 98 alin. 1—2* din legea de unificare administrativă: «Funcţionarii comunali administrativi sunt: Secretarii, Directorii sau şefii de servicii etc.

9. *Art. 100 din legea de unificarea administrativă:* «Fiecare comună îşi va întocmi *regulamente* în conformitate cu legea de faţă, prin cari va determina amănunţit organizarea diferitelor servicii, atribuţiuniile şi retribuţiunile personalului».

10. *Art. 386 alin. 2* «Salariile, gradele şi asimilările.... celorlalţi funcţionari comunali se vor fixa» prin *legea generală de organizare* a salariilor. «*Până atunci* sunt cele *actuale*».

11. *Art. 388* «Fiecare comună.... va întocmi un tablou de serviciile şi funcţionarii *necesari* — în limitele mijloacelor şi a *trebuinţelor* locale — şi având în vedere legea de faţă». «Funcţionarii stabili rămân în funcţiune».

12. *Art. 399* «*Regulamente de administraţie*» vor desvolta principiile acestei legi».

II

1. Textele de legi expuse mai sus sub I. constitue «sedes materie», ce interesează acest memoriu. Ţinem să mai menţionăm următoarele;

www.dacoromanica.ro

2. La punct. III. alin. c. din «Instrucţiunile» date pentru întocmirea tablourilor cerute se zice: ...*funcţionarii* îşi vor păstra poziţiunea lor actuală în ceeace priveşte titlul (rangul) şi *retribuţiunea* lor şi....».

3. In observaţiunile din tabloul—şemă emis de către Ministerul de Interne în vederea nouei configuraţii a serviciilor administrative se spune: «Serviciile vor fi conduse de personalul, care se află actualmente în capul lor. Funcţiunea nu implică şi gradul respectiv».

«Cei cari se află în grade inferioare vor putea avansa în gradul respectiv, dacă întrunesc prevederile Statutului».

III

1. In vederea şi respectul celor arătate mai sus sub I. şi II, precum şi a importanţei epocale a operaţiunilor de aşezare noauă, ce sunt în curgere, asemenea şi în vederea responsabilităţei oficiale, ce o are consiliul oraşului în această materie faţă de comună şi faţă de funcţionarii actuali, află de bine să constate şi aci, că însuşi consiliul e autoritatea publică vizată în art. 66 din lege şi 121 din regulamentul aceleia, şi că dânsul are atribuţiunea de a opera deocamdată concordarea şi asimilarea funcţiilor, gradelor, titlurilor, şi salariilor precum şi a nouilor *denumiri* încadrări; asemenea şi de a stabili cari funcţionari rămân şi în ce termeni rămân în funcţiunile lor.

2. Consiliul constată, că nici un text de lege *nu autorizâ pe nimenea* să reducă pe actuali funcţionari în gradele (titlurilor) şi salariile ce le posed actualmente şi cari li se cuvin după toate legile şi regulamentele, în puterea cărora au drepturi câştigate, cari nu pot fi nici decum *ştirbite*.

3. Constată că situaţiunea de drept a funcţionarilor actuali ai oraşului sub raportul rangului (titluri) se întemeiază pe legea maghiară LVIII. din 1912 anexa B. şi pe «*Normativul*» Consiliului Dirigent tabloul A., publicat în «Gazeta Oficială» a aceluia Nr. 69—70 din 25 Noemvrie 1919.

4. Comparând aceste tablori (şemi) cu cel stabilit în art. 69 din Regulamentul legii statului funcţionariilor publici, şi asimilând, echivalând rangul, funcţiunea şi denumirea ce o deţin actualii funcţionari,—reiese clar şi deci din partea sa consiliul constată, că gradele IV—IX. din sistemul maghiar adoptat şi de consiliul dirigent, corespund gradelor din sistemul românesc, prevăzute în art. 69 din regulament şi anume gradul (clasa) XI din sistemul maghiar corespunde gradului VIII din sistemul românesc şi aşa mai departe,—astfel că gradul IV din sistemul maghiar corespunde gradului I din cel românesc.

5. In ce priveşte *denumirea funcţionarilor* (titluri) iarăş constatăm că la aceasta criteriul ni'l dă gradul (clasa) în care se află acum—astfel, că cel care se află în cl. V din sistemul maghiar are dreptul la denumirea de Subdirector general, cel din cl. VI la «Director» şi aşa mai departe.

6. Consiliul constată, că municipalitatea oraşului Cernăuţi, apreciind absolut corect şi legal, a operat deja în 1924 asimilarea vizată în art. 121 din Regulamentul statutului funcţionarilor şi a înscris în bugetul anului 1925 deja denumirile şi salariile corespunzătoare — începând cu denumirea de «Director general» în gradul IV. din sistemul austro-ungar, echivalent cu gradul I. din sistemul românesc şi continuând scadenţat cu denumirea de «Subdirector general» «Director» şi altele,—toate acestea aprobate şi de Ministerul de Interne.

7. Oraşele Chişinău, Constanţa, Brăila şi alte încă întrebuinţează denumirile de «Secretar general» «Director» şi altele.

8. Textele de legi menţionate mai sus sub I. autorizâ aplicarea şi la comună a şemei din art. 69 din Regulamentul Statutului şi nicăieri nu e prevăzută vreo limită. Comuna în puterea sa autonomă e în drept a aplica în întregime sistemul de grade şi *denumiri* prevăzut pentru Ministere, ba pentru funcţionarii actuali e chiar obligată a săvârşi concordarea şi echivalarea astfel, că aceia să nu fie reduşi în gradul, în denumirea funcţiei şi în salariul, ce au sau ce li se cuvine de drept.

9. Drept urmare logică a celor desvoltate în cele de mai sus, consiliul oraşului Sibiu ca atare şi ca reprezentanţă a oraşului, a întocmit tabloul serviciilor şi a funcţiunilor existente şi de cari are trebuinţă în viitor, precum şi tabloul funcţionarilor, arătând în toate operaţiunile cerute de Minister gradele şi denumirile asimilate (concordate) în spiritul textelor de legi învocate mai sus şi făcând propunerile cari corespund situaţiei de drept dobândită şi cuvenită funcţionarilor săi.

www.dacoromanica.ro

10. Consiliul ţine să releve că, în cei 4 ani din urmă s'a amânat aprobarea tuturor înaintărilor automatice şi a celor propuse (în 7—8 rânduri) motivându-se amânarea aprobărei totdeatâtea ori cu promisiunea «armonizării» şi alte atari perspective înbucurătoare.

11. Este timpul suprem şi cel mai oportun ca cel puţin acum cu ocazia şi în preajma întocmirii bugetului anului 1926 să se opereze satisfacerea tuturor drepturilor şi exigenţelor juste.

12. Consiliul pătruns de cele mai curate sentimente patriotice şi umanitare roagă toţi factorii competenţi ca în scopul consolidării salutare a administraţiei publice şi în special a celei comunale, să supue unui juste chibzueli şi aprecieri cele arătate în acest memoriu şi în consecinţă să aprobe toate operaţiile întocmite de consiliu în vederea organizării serviciilor, încadrării funcţionarilor, confirmărei şi salarizărei acestora,—fiind pe deplin convins că orice *retrogadare* arbitrară — fie de ordin autoritativ (rang, titlu, denumire), fie de ordin material nu face de cât măreşte nemulţumirea de până acum, ceace numai salutar nu poate fi.

13. Consiliul constată că în ţinuturile noastre a existat din timpurile cele mai vechi şi continuă a exista şi astăzi un puternic şi foarte viu cult faţă de titlurile, denumirile şi rangurile întrebuinţate de viacuri si trecute în conştinţa poporului ca instituţii, a cărei entitate să exprimă pe înţelesul tuturora prin simpla citare a denumirei, titluri şi a.

Respectarea acestui cult şi satisfacerea aceluia pe cât se poate şi în noaua orânduială nu poate fi decât raţională şi de o oportunitate legitimă.

14. Consiliul mai constată că acum e momentul istoric, când regimul actual prin o acţiune de dreptate socială poate uşor să amelioreze situaţia critică a funcţionărimei operând asigurarea unei situaţiuni de drept, pe care «puterile autonome» prevăzute de reforma administrativă să fie obligate a o respecta.

15. Consiliul—după cele spuse mai sus—roagă cu adânc respect toţi factorii puterei publice să dea tot concursul lor pentru realizarea unei soluţiuni juste şi echitabile a problemei funcţionăreşti în vederea unificărei administrative.

Sibiu, la 28 Noemvrie 1925.

Dr. Wilhelm Goritz

Reamintim tuturor, că în zilele de 17 şi 18 Ianuarie 1926, are loc la Bucureşti în Biroul Central al Uniunei (Primăria Capitalei) Conferinţa Informatorilor Uniunei Oraşelor din România conform programului anunţat la timp.

Secretar general, **I. Roban**

www.dacoromanica.ro

CHESTIUNI EDILITARE

la

Expoziţia de Comunicaţii din München

(Deutsche-Verkehrsausstellung)

Iulie — Octombrie 1925

de Prof. Inginer Şef *Cincinat I. Sfinţescu*

De la Iunie la Octombrie anul acesta, a fost deschisă în parcul şi halele de expoziţie de pe platoul marei statui a Bavariei din München, expoziţia germană pentru comunicaţii, sub preşedinţa de onoare a lui Hindenburg, a cancelarului Dr. Luther etc., şi cu concursul a foarte numeroase comitete de organizare pe specialităţi.

Această expoziţie a fost în deosebi interesantă şi pentru edili, de oarece se găsea în ea şi o secţie pentru circulaţia pe străzile oraşelor, pavarea străzilor, poliţia circulaţiei, ridicări de planuri, poştă, telegraf, telefon, căile ferate interurbane, etc.

Secţiunile expoziţiei erau astfel grupate: *Grupa A* cu *comunicaţii pe uscat,* cuprinzând *căile ferate* ca administraţie, exploatare, semnalizare, construcţie, material rulant, ateliere, serviciul electrotecnic, căi ferate de munte; apoi căi ferate înguste, trenurile orăşeneşti, tramvaiele ; în altă secţie găsim *circulaţia pe străzi* fără ajutorul motoarelor, cu construcţia stradelor, poliţia circulaţiei, construcţia oraşelor şi studiul circulaţiei ; apoi circulaţia cu ajutorul motoarelor.

In grupa B, aceia a *comunicaţiei pe apă* găsim : canalele de navigaţie interioară şi comunicaţia maritimă. *Grupa C* este a *comunicaţiilor în aer. Grupa D* cuprinde *poşta, telegraful, telefonia* şi *radiotelegrafia,* iar *grupa E* este rezervată generalităţilor, precum : fizicotecnica, învăţământul, îmbrăcămintea de protecţie, ş. a

In cele ce vor urma ne vom ocupa numai de chestiunile cari pot interesa direct pe edilii noştrii.

I. *Tramwayele* sunt aşezate la grupa căilor ferate mici (Kleinbahnen) fiind considerate ca o variantă a acestui fel de cale ferată. Sunt actualmente considerate a fi în cea mai strânsă legătură cu circulaţia intercomunală, fiind chemate a lega comunele vecine între ele, deci de a da viaţă mai multă legăturei între oraşe şi comune. Timpul de după război a fost cu totul defavorabil dezvoltărei tramwayelor, cari ar fi adus prăbuşirea totală a societăţilor de tramwaye electrice dacă s'ar fi continuat cu sistemul financiar inflaţionist.

Munca specialiştilor se îndreaptă acum în direcţia perfecţionărei instalaţiilor centrale şi a mijloacelor de exploatare, după cum afirmă D-l *Dr. Ing. Helm* din Berlin. D-sa de altfel recunoaşte că în ultimii ani s'a pus adesea chestiunea ca să se scoată din oraş tramwayele şi să fie înlocuite cu autobuze, dar fiecare sistem are avantaje şi inconveniente şi este îndreptăţită coexistenţa lor, totuşi pentru transportul masselor tot tramwayul rămâne.

Remarcăm în expoziţie harta în relief a reţelei de tramwaye electrice a oraşului *Stuttgart* cu un model de gips, a unei halle de vagoane cu 2 etaje; apoi planurile şi modelele unui nou depou de vagoane de tramwaye din *Drezda,* ca şi planul cu reţeaua de tramwaye din *Colonia.*

Mai interesante erau planurile şi machetele reprezentând metropolitanul (Untergrundbahn, Hochbahn) din Berlin, executate cu cea mai mare îngrijire, arătând şi în diagrame repartiţia călătorilor pe reţea.

www.dacoromanica.ro

Ca vehicule am observat un vagon de *tramway special pentru bagaje* expus de tramwayul comunal din *Drezda.*

II. *Construcţia străzilor.* Circulaţia intensă a automobilelor au pus noi probleme de rezolvit; problema stradelor speciale de automobile, apoi problemă camioanelor-automobile, aceia a stradelor diametrale (de străbatere a oraşului) pentru automobile etc., care la rezolvirea lor impun observarea a altor serii de detalii ca traseu al stradelor, încrucişeri, pante sau rampe, fel de pavaj, ş. a.

Ca sistem de pavaj cată a se înlătura sistemul de macadamizare de până acum, care nu mai este suficient nici pentru şoselele prea circulate de automobile, ci a se înlocuì fie cu pavaj de piatră cioplită, calăpuri sau mozaic (Kleinpflaster), fie cu ciment, asfalt, bitumen sau chiar gudron ca material de legătură.

O deosebită importanţă s'a dat în această expoziţie pavajului cu macadam gudronat (despre care m'am ocupat într'o broşură a mea «oraşele-grădini engleze») încă din 1913, şi care dau aspectul unor străzi asfaltate, însă este mai puţin rezistent ca un pavaj de asfalt pe pat de beton. Sistemul din ce în ce se introduce mai mult pentru străzile cu circulaţie uşoară şi a început a se introduce şi la noi, unde succesul, cred va fi mai mic din cauză, mai ales, că străzile unde se utilizează nu sunt just alese. Firma «*Termak*» din Essen a expus câteva modele de astfel de pavaje.

Societatea «*Mineralölwerke Rhenania*» din Düsseldorf expune preparatul numit *Mexphalt* extras din uleiuri din Mexic pentru întrebuinţat la asfaltarea stradelor, preparat care ar conţine 99% bitumen, având avantajul — pretinde fabrica — că nu este absolut de loc vătămător plantelor veeine, cum ar fi de ex. gudronul, şi prin urmare este perfect hygenic.

Ca pavaje însă de durată şi rezistenţă la circulaţie intensă şi de greutate mare, rămâne tot acela de piatră de granit sau porfir din cari erau expuse tot felul de mostre din cele aflate pe solul german, fiecare mostră prevăzută cu microscopul special aşezat spre a se vedeà structura pietrei.

Este superflu să mai adaog că fotografiile, proiectele de străzi şi şosele executate se găseau din abundenţă în expoziţie şi perfect aranjate.

Podurile de şosele şi străzi asemenea erau larg expuse cu modele de tot felul: de lemn, metalice, beton etc. ca şi profile transversale de străzi în modele pe scară mare, şi în care se vedea de orice profan secretele infrastructurei străzilor, adică toate conductele, vanele, căminurile, cablurile, gurile de scurgere, racordurile, felul pavajului, ţegourile şi legăturile lor cu closetele, hasnalele, băile, burlanele caselor, etc.

Intr'o altă cameră şi anexele ei, erau expuse tot felul de instrumente topografice şi geodezice, pe care inginerul le utilizează pentru proectarea şi executarea unei strade.

Hărţile geografice şi topografice erau în abondenţă, din care remarcăm în deosebi acele ce indicau relieful cu din zborul pasărei, mult mai vorbitoare pentru călătorul profan decât cele topografice obişnuite.

III. *Poliţia circulaţiei* erà reprezentată în deosebi de planurile şi desenurile asupra regulărei circulaţiei în oraşe, statistica asupra creşterei circulaţiei cu diverse vehicule, reclame mobile, etc., expuse de direcţia poliţiei din München. Apoi alte instrucţii pentru circulaţie, pentru şcoli, expuse de Prefectura de Poliţie din Drezda.

Oraşul Berlin în deosebi se remarcă cu cele expuse în această secţie: reţeaua de tot felul de mijloace de comunicaţie din Berlin şi împrejurimi, modele de turnuri de semnalizare pentru condus circulaţia, statistică. Arhitectura clădirilor ce deservesc transporturile era expusă prin modele în miniatură foarte instructive.

IV. *Sistematizărei oraşelor* în raport cu circulaţia i s'a dat o deosebită importanţă. Afară de cele expuse de oraşul Berlin, mai deosebim planurile serviciului de extensiune al oraşului *Dortmund* cu reţelele de căi ferate, porturi, artere de circulaţie penetrante sau înconjurătoare şi desvoltarea lor, etc., apoi acele ale oraşului *Erfurt*, *München*, la care se observă planul istoric şi străzile speciale pentru automobile şi mai ales statistica circulaţiei pentru diferite strade.

V. Din *secţia aeronauticei* vom spicui asupra hărţilor topografice executate pe calea fotografiei aeriene, cari cuprindeau o sală întreagă cu toate aparatele întrebuinţate la asemenea lucrări, expuse

www.dacoromanica.ro

de Consorţiul «*Luftbild-Stereographik G. m. b. H. München*» «*Goerz-Berlin*» «*Zeissyena*», *Artokartographisches Institut-Breslau*», etc.

Prima firmă menţionată expune mai ales lucrările *stereogrametrice* executate pentru trasarea de căi ferate în Serbia, acele pentru obţinere de căderi de ape în Valea Saal, etc. Aparatele diferite ce se întrebuinţează sunt din fabricile Zeiss şi Goerz

Am dat câteva relaţiuni numai pe o latură a expoziţiei de care ne ocupăm, anume laturea ce interesează în deosebi pe un edil. Desigur că în toate secţiile se găseau anumite chestiuni în legătură cu Administraţia Comunală, dar scopul nostru a fost să lăsăm deoparte în această expunere tot ceace ar fi prea special.

Ca încheere putem spune că expoziţia de comunicaţii din München din vara anului 1925 s'a prezentat mai mult ca o expoziţie ştiinţifică decât comercială şi a ţinut să arate ultimele progrese realizate în tot ce atinge această ramură atât de ştiinţa germană cât şi de industria germană.

Ing. C. I. Sf.

Domnii Informatori ai Uniunei Oraşelor din România sunt rugaţi a îngriji de achitarea cotisaţiunilor oraşelor lor conform statutelor Uniunei.

www.dacoromanica.ro

INFORMAȚIUNI

Din străinătate.

I. D-l *Rashkovich*, face cunoscut în calitate de Director al «*International Institut of Sanitary and Municipal Engineering Ltd.*» Victoria Street I. S. W. 28 London, prin o scrisoare din 11 Noembrie 1925 adresată D-lui Președinte Dr. Costinescu, ca pentru conferința internațională organizată pentru anul viitor la Londra, să se prepare, pentru a fi discutate, în raport cu soluțiile proprii fiecărei țării sau regiuni, următoarele chestiuni edilitare:

1. *Condițiile normale pentru pregătirea proectelor de alimentare cu apă de râu sau alte ape superficiale.*

a) decantarea apei
b) filtrarea rapidă
c) filtrarea înceată
d) coagularea
e) calitățile apei purificate
f) dimensionarea conductelor
g) modul de distribuție al apei (sistem)
h) distribuția prin pompare sau gravitație.
i) conducte de beton

2. *Condițiile normale pentru curățirea canalelor pentru descărcarea lor în râuri sau alte ape superficiale.*

a) autopurificarea apei
b) metodele mecanice de curățire
c) irigarea terenului cu sau fără culturi
d) purificarea biologică
e) procesul de activare al depunerei.

Pentru acest scop cere a fi ajutat cu date, rapoarte, publicații, etc., asupra acestor chestiuni și a i se da și nume de specialiști, instituții, etc., cu care să comunice relativ la aceste chestiuni.

Cu această ocazie D-l Rashkovich trimite și No. 2, pe August 1925, al Buletinului (Bulletin of the International Institute of Sanitary and Municipal Engineering) al asociației sus menționate, care cuprinde la sumar:

1. Institutul Internațional Sanitar și ingineria municipală și obiectivele lor.
2. O nouă metodă pentru determinarea debitului de apă la curentele subterane de N. Malischewschi.
3. Procurarea și purificarea apei de băut de Rashkovich.
4 Noutăți.

Ne facem datoria a le aduce la cunoștința interesaților.

II. D-l *Dr. F. Carrera Justiz*, directorul proprietar al revistei «*Revista Municipal y de Intereses Economicos*» și profesor la Universitatea din Habana (Cuba), ne trimite pentru schimb cu *Monitorul Uniunei Orașelor din România* câteva numere din suscitata revistă îngrijit editată și ilustrată. Spicuim din sumarele acestor reviste:

In No. 15 pe anul 1925:

Urbanismul tecnic în Germania; Galeria guvernanților locali; Secția juridică.

In No. 17 pe anul 1925:

Școala de funcționari municipali; Propunere a Contelui de Vallellano din Madrid, ș. a.

In No. 19 pe anul 1925:

Reforma municipală în Bavaria; Orașul grădină în America Latină; Urbanismul în Filadelfia; Urbanismul regional în Birmingham.

In No. 20 pe anul 1925:

Parcurile publice; Urbanismul în Afganistan, ș. a.

www.dacoromanica.ro